
Díky PRVOUKu začínají spolupracovat vědci, kteří se zatím znali jen podle jména

---

Díky PRVOUKu začínají spolupracovat vědci, kteří se zatím znali jen podle jména

Před rokem byly na Univerzitě Karlově zahájeny programy PRVOUK, nabízející vědcům příležitost pro spolupráci na mezioborové bázi i sestavení mezigeneračních výzkumných týmů. Jak se podařilo rozběhnout dialog mezi obory a generacemi v programu *Historie v interdisciplinární perspektivě*, přiblížila členka jeho rady doc. Šedivá Koldinská.

Mohla byste stručně přestavit program PRVOUKu, na němž se podílíte?

Zvolili jsme společný název *Historie v interdisciplinární perspektivě*, protože asi nejpřesněji vystihoval to, co bylo naším hlavním cílem - setkávání představitelů různých oborů od historiků, archeologů a archivářů přes lingvisty a kunsthistoriky až po knihovědce.

Z prvních konferencí, které jsme zatím uspořádali, se jednoznačně prokazuje, že toto interdisciplinární pojetí lze úspěšně realizovat a může být velmi přínosné pro současnou vědeckou práci na Filozofické fakultě UK.

Od počátku, kdy jsme začali koncepci programu připravovat, nám velmi záleželo na tom, abychom mohli sestavit generačně smíšené týmy, a samotné zásady PRVOUKu nás k tomu explicitně vyzývaly. Z čerstvých zkušeností z konference o České bibli můžu potvrdit, že mladší kolegy se podařilo do programu úspěšně zapojit. Někteří přímo vystoupili na konferenci, jiní nám pomáhají především s organizačními záležitostmi a přípravou publikačních výstupů. Chceme, aby si pomalu zvykali na to, že i toto je nutnou součástí vědecké práce.

Když se ohlédneme za uplynulým rokem, kdy se program začal rozvíjet, jaké konference už byly v jeho rámci uspořádány a jaké publikace vydány?

Kolegové z Ústavu pro archeologii připravili konferenci *Archeologie a veřejnost*, která byla vynikajícím nápadem, jak se pouze neuzavírat do akademické sféry, ale obracet se i mimo ni.

Jak jsem již zmínila, tak letos v dubnu proběhla konference *Česká bible. Kulturní, ideový a politický fenomén v proměnách staletí*. Letos na podzim by se měla uskutečnit konference *Politická kultura nebo politické kultury v meziválečném Československu?*. Ze dvou naposledy zmíněných konferencí plánujeme také publikační výstupy v podobě monotematických čísel časopisu *Historie, otázky, problémy*, vydávaného Ústavem českých dějin.

V rámci programu bylo také publikováno několik významných monografií. Doktor Richard Biegel z Ústavu pro dějiny umění představil velkolepou monografii *Mezi barokem a klasicismem*. Prof. Martin Rychlík z Ústavu českých dějin připravil knihu *Rozdělení Československa* a těsně před vydáním je společná kniha prof. Jana Royta a doc. Michaely Ottové z Ústavu pro dějiny umění *Středověké malířství a sochařství v expozici v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Mostě* a také velká kolektivní monografie *Základní problémy studia raného novověku*, kterou jsem připravila s kolektivem autorů.

Program má posílit „postavení univerzity jako přední středoevropské instituce pro historický výzkum“, jaká je institucionální základna historického výzkumu na UK?

Na našem programu se podílí i kolegové, kteří nejsou představitelé primárně historických oborů, ale třeba mezioborově koncipovaných disciplín vymezených areálně nebo kulturně (např. z balkanistiky, středoevropských studií nebo iberoamerikanistiky), s nimiž jsme ve vědecké práci také našli styčné plochy.

Když se na to podíváme tímto prizmatem, tak zjistíme, že historický výzkum nezajišťují jen tři základní historické ústavy (Ústav českých dějin, Ústav světových dějin a Ústav hospodářských a sociálních dějin), které se automaticky nabízejí jako odpověď na otázku. Historie účelně a ústrojně prorůstá jednotlivými humanitně zaměřenými fakultami. Zrcadlí se v tom pluralita přístupů k výzkumu a je velmi dobře, že historický výzkum není omezen jen na naše pracoviště a že funguje, byť v jiném pojetí, i jinde.

Ukázalo se, že vzájemná interdisciplinární komunikace je možná a na konferencích pořádaných v rámci programu vznikají osobnější vztahy mezi vědci, kteří se dosud znali jen podle jména. Doufám, že spolupráce napříč obory přinese v budoucnu své plody.

Program Historie v interdisciplinární perspektivě je tematicky rozdělen do několika podprogramů. Podprogram *Fontes*, za který zodpovídá paní prof. Zuzana Bláhová z katedry pomocných věd historických a archivního studia, je orientovaný především na vydávání pramenů a na ediční záležitosti.

Za podprogram *Formování a vývoj národních identit ve středoevropském prostoru v 19. a 20. století* zodpovídá děkan doc. Michal Stehlík a kromě podprogramu *Společnost, kultura a komunikace v českých dějinách*, který je v gesci doc. Šedivé, doplňují výčet tematických odvětví ještě další tři podprogramy – *Evropa a (versus) svět: Interkontinentální*

a vnitrokontinentální politické, ekonomické, sociální, kulturní a intelektuální transfery a jejich důsledky, za něž zodpovídají prof. Martin Kovář a prof. Josef Opatrný, areálně orientovaný podprogram *Profilace – asimilace – koexistence – integrace – reflexe* (vývoj jazykových, konfesních, etnických a národních identit v areálu východní a jihovýchodní Evropy) řízený doc. Jiřím Pelikánem, a podprogram České země jako otevřený prostor svébytné historické zkušenosti v Evropě od počátku 18. do 21. století, který funguje pod taktovkou prof. Jiřího Štaifa. Jednotlivé podprogramy se navzájem prolínají a doplňují.

Doc. Mgr. Marie Šedivá Koldinská, Ph.D., je historičkou působící v Ústavu českých dějin a členkou rady programu Historie v interdisciplinární perspektivě; zodpovídá za podprogram Společnost, kultura a komunikace v českých dějinách. Mezi oblasti jejího odborného zájmu patří raný novověk (zejména česká šlechta v 16. a 17. století), dějiny každodennosti nebo problematika války a míru od pozdního středověku do raného novověku.